

**Javaslat a
„Jakab István László festőművész, az erdélyi népi építészetet megörökítő
festményei”
nemzeti értéknek a
Fejér Megyei Értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:

.....
Endrédi Szabó Erika
Bicske, 2016. április 5.
(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Bicskei Értéktár Bizottság
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: **Bálint Istvánné Bicske város alpolgármestere és Sulyokné Guba Judit a Bicskei Értéktár Bizottság elnöke**

Levelezési cím: 2060 Bicske Hősök tere 4.

Telefonszám: 06 22 566-500

E-mail cím: alpolgarmester@bicske.hu

II.A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

„Jakab István László erdélyi népi építészetet megörökítő festményei”

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Batthyány-kastély Bicske 2060 Bicske Kossuth u. 42.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

☐ települési	☐ tájegységi	☒ megyei	☐ külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Jakab István László (1907-1989) akvarell festő, építész, író. A népi építészet alkotásainak hazai megörökítője 1934-ben tatabányai kiállításával kezdte meg képzőművészeti bemutatkozását. Hiteles, pontos és szakszerű ábrázolását több országos és külföldi kiállítás igazolja. Az erdélyi népi építőművészetet hitelesen bemutató festményeit számos tárlaton láthatta a közönség. Volt kiállítása a Néprajzi Múzeumban, Bicske Város Képtárában, a Magyar Kultúra Alapítvány Székházában, a Budai Várban, Bicskén a Petőfi Művelődési Központban, s jelenleg a Jakab akvarellek Bicskén, a Batthyány-kastély dísztermének folyosóján láthatók állandó kiállítás keretében.

Jakab István László alapította a tatabányai művészeti szabadiskolát, a tatabányai Képző és Iparművészeti Társulatot, az Iparterv „Székely Bertalan képzőművész körét”. Az építészet terén is több gyár, gazdasági és lakóépület tervezése fűződik nevéhez.

Budapesten született, ott végezte iskoláit, de a Bicskét, ahol szülei éltek, ahová gyökerei kötődtek mindig szerette. Helytörténeti munkájának kiemelkedő eredménye Bicske története című monográfia, mely 1969-ben jelent meg. Kezdeményezte a Bicske Baráti Kör megalapítását.

1987-ben Bicske város mindenkori polgárainak adományozott 101 db akvarell festményt. 2003-ban Bicske Város Önkormányzata sokoldalú lokálpatrióta tevékenységéért posztumusz díszpolgári címet adományozott Jakab István Lászlónak.

A Jakab István László által felajánlott festményeket a város elfogadta és 1988-ban átalakított egy épületet képtárrá, amely 10 évig működött. Az épület műszaki állapotának romlása miatt, 1997 őszén a képek raktárba kerültek, a keretek egy része megsérült, az üveglapok összetörték. Bicske Város Önkormányzata 2004-ben forrást biztosított a Jakab akvarellek paszpartuzásának és keretezésének költségeire. 2005-ben a Bicskei Napokon láthatta újra a közönség újra a festményeket a Petőfi Művelődési Központban. Ezt követően került a képek egy része a Batthyány-kastélyba, ahol jelenleg is állandó kiállítás keretében tekinthető meg.

Jakab István László festő, a népi műemlékek megörökítője.

Festészetét így mutatja be Dr. Pogány Ö. Gábor művészettörténész:

„A pontos ábrázolás és a művészi hatás együttes megjelenése maradandó élményt hagy a műélvezők emlékezetében. A képein a természetű előadásmód ugyancsak változatos színhasználattal, rajzi ötletességgel párosul. A kiállított művek a magyar népi építészet jellegzetes példáit idézik fel, mégpedig úgy, hogy megbízható műszaki feltételnek is tekinthető minden ábra. A népi műemlékek védelme bizton számíthat Jakab István László képeire, akár helyreállításról, akár tudományos feldolgozásról legyen szó. Azzal a negyedszázados szívós munkával, melynek során végigjárta a Duna-medence magyarlakta vidékeit és - ahol alkalmá volt rá - vázlatokat, feljegyzéseket készített a falusi házakról, régi templomokról, haranglábokról, malmokról, érczúzókról, páratlan művelődéstörténeti szolgálatot tett. Ám az anyaggyűjtésen túl ez a szolgálat egyúttal kiváló teljesítmények megalkotására is alkalmat adott, amikor azután itthon festményekké fejlesztette a látottakat.

Egyértelműen megállapítható, hogy Jakab István László jelentős helyet foglal el a legjobb magyar vízfestők sorában. Művészi és néprajzi munkássága, vízfestményei bemutatják, hogy milyen egyedülálló építészeti remekműveket rejtnek az erdélyi települések. Sajnos több népi építészeti emlék már csak Jakab István László képein látható, pusztulásra ítélték a páratlan szépségű épületeket. Patrium, Kalotaszeg, Csík, Háromszék, Mezőség – Erdély

valahány tája, kisebb – nagyobb közössége tanulságos helyi sajátosságokat őriz, amit a festőnek jól sikerült demonstrálnia; színvilága, festői stílusa egyúttal az építészeti emlékek környezetét, az együttélés légkörét is megidézi. Nincs olyan részlete, eleme Jakab István László működésének, mely ne utalna a Kárpát-medence élő hagyományaira. Ezek a hagyományok nem hiányozhatnak az európai örökségből, de szerepük van a többi földrészhez fűződő kulturális értékcsere fenntartásában, bővítésében is. ”

(Pogány Ö. Gábor: *Erdély magyar népi építésze* In.: „Hol sírjaink domborulnak...”: *Festmények az erdélyi népi építésze*ről festette: *Jakab István László*. Bp., Skála Reklámstúdió, 1988. 3.- 5.o.)

Településünk kiemelkedő turisztikai célpontja a Bicskei Arborétum, a felújított kastélypark. A látogatók szívesen nézik meg a Kossuth u. 42 szám alatt található, jelenleg gyermekvédelmi célokat is szolgáló Batthyány-kastély épületét. A kastélyban kiemelkedő művészeti, kulturális események zajlanak, erősítve a város, a kistérség turisztikai, kulturális vonzerejét. A felújított díszterem folyosóján, méltó környezetben helyezték el Jakab István László népi építőművészetet megőrkítő festményeit.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Jakab István László akvarelljein megjelennek szűkebb hazája, Bicske és Fejér megye építészetének jellegzetes értékei ugyanúgy mint az elszakított országrészek – ma már sokszor az enyészett vagy a tudatos rombolás áldozatának számító építményei, pl. Verespatak, Ady Endre szülőháza, és még egyéb nevezetességek.

Művészi és néprajzi értékei mellett a Jakab hagyaték identitásunk megerősítésében is kiemelt szerepet játszik. Kérjük, hogy amennyiben a Fejér Megyei Értéktár Bizottság ezen értékeinket méltónak tartja befogására, a nemzeti értékek megőrzése okán továbbítsa a Magyar Értéktárba.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Jakab István László: *Bicske története* Bicske, 1969. 582 o.

„Hol sírjaink domborulnak...”: *Festmények az erdélyi magyar népi építésze*ről. Festette: *Jakab István László*. (Előszó: Pogány Ö. Gábor) Budapest, 1988. 31 oldal

Pogány Ö. Gábor: *Népi műemlékeink megőrkítője*. In: *Kötődéseink*. Bicske, 2006. 30-31. p.

Mohainé Fejes Ágnes: *Jakab István László*. In: *Kötődéseink*. Bicske, 2006. 31-34. p.

Endrédi Szabó Erika: *Akikre büszkék vagyunk*. In.: *Bicskei Élet*, 1. évf., 2006. 3. sz. 17. p.

Jakab kiállítás. In.: *Önkormányzati Hírlevél Bicske*, 2005. március 1.p.

Jakab képek helyzete. In.: Önkormányzati Hírlevél Bicske, 2005. november 10. p.

Bicskei díszpolgárok In.: Önkormányzati Hírlevél Bicske, 2003. március-április, 16. p.

Bicskei útikalauz. szerk. Mohainé Fejes Ágnes, Bp. 1993. 20.p.

Urbán László: Bicske-barátok Köre Budapesten. In.: Fejér Megyei Hírlap, 42. évf., 1986. 50. sz. 4.p.

<http://nava.hu/id/334710/>

<http://www.agt.bme.hu/varga/foto/voltak/bel/jakab-i-l.html>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

www.bicske.hu

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat